

“Een diverse en inclusieve maatschappij, die doorlopend werkt aan gelijkheid, gelijkwaardigheid en emancipatie, zodat mensen volledig kunnen participeren en zich tot hun volle potentieel kunnen ontwikkelen, ongeacht hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit of –expressie, geslachtskenmerken en leefvorm.”

Al sinds 2009 is Heerlen een koplopergemeente en later een regenbooggemeente en wordt er sindsdien uitvoering gegeven aan een breed scala aan activiteiten die betrekking hebben op de acceptatie van seksuele diversiteit en genderdiversiteit. Ook voor de periode 2023-2026 wil Heerlen regenboogstad zijn en daarmee werken aan een inclusieve stad waarin iedereen zich thuis, geaccepteerd en veilig voelt.

Lokale Inclusie

We willen een samenleving waar iedereen gelijkwaardig is. Eenieder telt mee en we spreken ons krachtig uit tegen elke vorm van discriminatie, uitsluiting en racisme. Met de lokale inclusie agenda 'Iedereen voor elkaar!' zorgen we er als gemeente voor dat Heerlen steeds inclusiever wordt en dat iedereen mee kan doen. Een stad waarin echt wordt SAMENgeleefd en waarin iedereen zich geaccepteerd voelt. Dat deden we al door concrete activiteiten te organiseren, maar ook door in de media aandacht te hebben voor LHBTI. Uiteraard hangen we ook jaarlijks op *Coming Out Day* de regenboogvlag uit en liggen er inmiddels in de stad regenboogpaden.

Queer gemeenschap/ COC-locatie in Heerlen

Heerlen wil het centrale punt worden voor de queer gemeenschap in de Regio Parkstad. Dit gaat Heerlen i.s.m. het COC-Limburg en de nieuw ontstane organisatie Queer Parkstad bewerkstelligen door middel van het zoeken van een eigen (evt. 'deeltijd')locatie van voornoemde organisaties in Heerlen en door zichtbare activiteiten te organiseren (onder andere een Queer feest). We willen door de locatie (diversiteitshuis) zichtbaar zijn en een uitvalsbasis hebben voor allerlei activiteiten. Het is de bedoeling om op termijn een jaarlijkse Queer kalender met activiteiten te maken.

Positieve gezondheid & zelfredzaamheid in Limburg

Zelfredzaamheid wordt bepaald door de mate waarin iemand presteert in de zes pijlers van het gedachtengoed van positieve gezondheid. De pijlers (oftewel leefgebieden) zijn lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren. In het Uitvoeringskader Sociale Agenda van de Provincie Limburg is zelfredzaamheid daarmee nauw verbonden aan het gedachtengoed van positieve gezondheid. Het richt zich op de veerkracht van Limburgers om eigen regie te nemen en dus zelfredzaam te zijn, ondanks alle uitdagingen waar iemand mee geconfronteerd kan worden.

Heerlen wil met de inzet van diverse projecten de zelfredzaamheid van queer personen in Limburg vergroten en tegelijkertijd de gezondheid bevorderen. Bijvoorbeeld, het meehelpen bij een evenement kan zorgen voor zingeving, het ontmoeten van gelijkgestemden kan het mentaal welbevinden vergroten en eenzaamheid tegengaan, een soos voor ouderen kan de kwaliteit van het leven bevorderen, et cetera. Jaarlijks wordt op meerdere momenten bekeken hoe de projecten effectief kunnen aansluiten op de doelstellingen van de Sociale Agenda van de Provincie Limburg.

Themabijeenkomsten/ informatiebijeenkomsten/ Roze Zaterdag

Door het realiseren van een locatie in Heerlen kunnen bestaande werkgroepen binnen het COC-Limburg meer themabijeenkomsten organiseren. Queer Parkstad krijgt hierin ook een plek en beide belangenorganisaties gaan elkaar versterken. Heerlen wil er daarbij niet alleen zijn voor de queer gemeenschap, maar ook voor de inwoners van de Regio Parkstad door middel van het organiseren van meer informatiebijeenkomsten die inzetten op verhoging van de acceptatie van seksuele en

genderdiversiteit. Hierbij ligt in Heerlen een extra accent op de doelgroepen queer jongeren, vluchtelingen, transgenders en roze ouderen. In de loop van deze regenboogperiode wordt er samen met Queer Parkstad, COC, omliggende gemeenten en andere partners gewerkt aan een bidbook om Roze Zaterdag in 2026 naar Heerlen en omstreken te halen.

1. Jongeren

Heerlen is een multiculturele stad. Een stad met veel diversiteit, ook aan meningen over mensen die tot de LHBTI-doelgroep behoren. We vinden het belangrijk dat iedereen voldoende kennis bezit om een gefundeerd standpunt in te kunnen nemen of een juiste beslissing te kunnen nemen. Omdat de adolescentiefase een belangrijke periode is in de vorming van een eigen mening, willen we bij jongeren in het middelbaar en beroepsonderwijs de kennis over seksuele diversiteit en genderdiversiteit op een ongedwongen wijze vergroten. Onze samenwerkingspartner het COC-Limburg heeft hiervoor lesmethoden ontwikkeld en geeft onder de noemer 'Veilige School' voorlichtingslessen aan elke klas op elke middelbare school in Heerlen. Op een aantal scholen is er een GSA (Gender and Sexuality Alliance) gevormd. Op Hogeschool Zuyd is er aandacht voor LHBTI-studenten en Queer Parkstad gaat zich speciaal inzetten voor jongeren. Queer Parkstad richt zich daarbij met name op ontmoeting, zorg en een luisterend oor.

2. Ouderen

De LHBTI-ouderen vormen een zeer kwetsbare groep. Ze durven niet uit de kast te komen of gaan terug in de kast, uit angst gepest om niet geaccepteerd te worden. Vaak zijn er geen kinderen en is er maar een klein of geen sociaal netwerk. Dat zorgt ervoor dat veel roze ouderen zich zeer eenzaam voelen. Het college heeft zich ten doel gesteld om in de huidige coalitieperiode (2022-2026) eenzaamheid onder ouderen op allerlei manieren te bestrijden. We gaan daarom aandacht vragen voor roze ouderen en activiteiten voor hen organiseren. Ook gaan we zorgpartners benaderen om een roze lopertraject te starten.

LHBTI's met een vluchtelingenachtergrond

In de afgelopen jaren zijn er veel nieuwe Heerlenaren bij gekomen afkomstig uit andere delen van de wereld. Heerlen heeft een AZC en daarom is er veel aandacht voor vluchtelingen. LHBTI's met een vluchtelingenachtergrond kunnen deelnemen aan maandelijkse bijeenkomsten van werkgroep Cocktail en activiteiten van Queer Parkstad. De werkgroep Cocktail is bestemd voor asielzoekers en vluchtelingen, zorgt ervoor dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen, maar er wordt ook voorlichting gegeven over de Nederlandse cultuur en over de normen en waarden in ons land. Er vinden themabijeenkomsten plaats over Nederlandse gebruiken. Er wordt samengewerkt met de GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst) en Roze in Blauw (politie) met betrekking tot veiligheid en gezondheid. Het deelnemen aan Cocktail en activiteiten van Queer Parkstad zorgt ervoor dat vluchtelingen een sociaal netwerk kunnen opbouwen, wat het gevoel van veiligheid en saamhorigheid vergroot. In de periode 2023-2026 zullen de activiteiten van werkgroep Cocktail voortgezet worden, waarbij er samen met de bezoekende vluchtelingen regelmatig gekeken zal worden welke thema's belangrijk zijn voor hen. Queer Parkstad gaat in overleg met het plaatselijke AZC en Vluchtelingenwerk nieuwe activiteiten voor asielzoekers en statushouders uit de LHBTI-gemeenschap organiseren.

Regiogemeenten

Heerlen heeft als Regenbooggemeente een centrumfunctie ten aanzien van de omliggende gemeenten in Parkstad. In de komende periode willen we de kleinere omliggende gemeenten betrekken bij een nog te creëren gezamenlijke visie. We willen samen met het COC en Queer Parkstad gesprekstafels organiseren met betrekking tot de acceptatie en veiligheid van LHBTI's en de zichtbaarheid van het beleid. Het COC zal het diversiteitspact verder verspreiden in Limburg, ook in Parkstad.

Inclusie Agenda

De huidige inclusie-agenda in Heerlen heeft betrekking op mensen met een beperking. In de volgende inclusie-agenda komt er ook uitgebreid ruimte voor LHBTI en anti-discriminatie. De input gaan we samen met onze partners opstellen.

Beleidsthema's

Ons beleid is gericht op de volgende thema's waar Heerlen i.s.m. het COC-Limburg en Queer Parkstad op inzet:

- Ontwikkelen & Ontdekken

Met Ontwikkelen & Ontdekken wordt er ingegaan op de fase van het leven waarin jongeren zichzelf leren kennen en hun seksuele aantrekking en genderidentiteit ontdekken.

- Culturele Verbinding

Met culturele verbinding wordt er ingegaan op het leggen van verbindingen tussen verschillende culturen en het bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit in Nederland.

- Bezoeken & Ondersteunen

Met Bezoeken & Ondersteunen wordt er ingezet op de aspecten van het ouder worden terwijl je LHBTI bent. Oudere LHBTI'ers hebben behoefte aan bezoek maar willen ook in bepaalde mate ondersteund worden. Daarnaast zal er binnen dit thema geëxperimenteerd worden met andere kwetsbare doelgroepen binnen de gemeenschap die niet onder de bestaande thema's vallen.

- Genderdiversiteit

Het thema genderdiversiteit is een breed thema die gaat over identiteit, expressie en genderinclusiviteit. Onder deze thema's vallen bijvoorbeeld de doelgroepen transgenders en non-binaire personen.

- Onbeperkt Ontmoeten

Met Onbeperkt Ontmoeten gaat meer ingezet worden op de mogelijkheden voor LHBTI's met een cognitieve beperking. Naast personen met een LVB (Licht Verstandelijke Beperking) wordt er ook ingezet op personen die autisme hebben. De naam van het thema laat zien dat het hebben van 'een beperking' geen beperking hoeft te zijn om gelijkgestemden te ontmoeten.

- Social Events

Met Social Events zetten we in op sociale ontmoetingen die naast de reguliere activiteiten van werkgroepen worden georganiseerd. We hebben bij deze ontmoetingen aandacht voor bewustwording en acceptatie en hoewel we ons op de brede regenbooggemeenschap richten, hebben we speciale aandacht voor ouderen, vluchtelingen, jongeren en transgenders. We zien dat deze groepen extra kwetsbaar zijn en er een groter risico op uitsluiting en eenzaamheid bestaat. Door de social events willen we mensen thuis laten voelen en met elkaar in contact brengen. We richten ons met de sociale events niet alleen op inwoners van Heerlen, maar ook op inwoners uit buurgemeenten. Activiteiten uit buurgemeenten zijn andersom ook toegankelijk voor LHBTI uit Heerlen.

Additionele doelen

- Stimuleren van de Roze Loper bij zorginstellingen en organiseren van startbijeenkomsten.
- Politieke aandacht genereren door debatten rondom verkiezingen en ondertekening van het lokale pamflet "Roze ouderen in de zorg".

Om onze doelstellingen te realiseren werken wij nauw samen met het COC-Limburg alsook met verschillende partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Samenwerkingspartners zijn:

Onderwijskoepels Voortgezet onderwijs - Mbo-scholen - ROC's - Vista-college - Gilde opleidingen - Hogescholen Fontys Hogeschool en Zuyd Hogeschool - Maatschappelijke Organisaties JongNL-jeugdwerk, de Zonnebloem, Humanitas e.d. - Lokale Regenboog stichtingen en organisaties zoals: B-Sassy, Coming-Inn, e.d. - GGD Zuid Limburg - Stichting Trajekt - Politiekorps Limburg, afdeling Roze in Blauw - COA (Centraal Orgaan Asielzoekers) - Hiv vereniging Limburg & SOA Aids Nederland - Vluchtelingenwerk Limburg & Buddyzorg Limburg - Provinciaal Platform voor Diversiteit & Stichting Meer Kleur en Kwaliteit (PPD & SMKK) - Amnesty International & LGBT Asylum Support Netherlands - Netwerk Roze Ouderen Limburg, bestaand uit KBO, ANBO, PCOB en Roze 50+ Nederland - Roze 50+ Nederland - Zorgverleners in de ouderenzorg - Wijkteams en Buurtplatforms - Lokale LHBTI-stichtingen en organisaties zoals: GaySoos Roermond - WMO-raad/Raad Sociaal Domein - Transgender Netwerk Nederland (TNN) - Movisie - Intersekse organisatie NNID - Project Trans in Actie - Stichting Zonder Stempel - COC Eindhoven, Anders Roze - Zorginstellingen zoals Meander en Koraal groep - Organisaties MEE en Radar - COC Nederland, AntiRoze - COC Limburg; stichting Pink Events & Limburg Pride - COC Limburg; Café Rosé - Horeca-uitbaters - Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADVL) - Regenbooghuis Limburg (België).

Financiering en personele inzet

De gemeente Heerlen zal over de periode 2023-2026 jaarlijks minimaal € 20.000 beschikbaar stellen (bovenop de van het rijk te ontvangen regenbooggelden) om uitvoering te geven aan het beleid zoals genoemd in dit plan. De uitvoering van het LHBTI-beleid is overgedragen aan het COC Limburg en deze werkt daarin nauw samen met Queer Parkstad. Samen met het regenbooggeld financieren we daarmee de eerder beschreven activiteiten in Heerlen voor een bedrag van minimaal € 40.000 per jaar. Daarnaast wordt er een aantal uren aan ambtelijke capaciteit binnen de gemeente zelf vrijgemaakt (zo'n 100 uur per jaar).

Begroting

De gemeente Heerlen verstrekt jaarlijks subsidie aan het COC-Limburg voor de activiteiten (en straks ook aan Queer Parkstad), waardoor er geen sprake is van BTW-plicht. De meerjarenbegroting van reguliere activiteiten ziet er als volgt uit:

Thema's & projectkosten	2023-2026 per jaar
Ontwikkelen & ontdekken	€ 7.730,00
Culturele verbinding	€ 1.500,00
Bezoeken & Ondersteunen	€ 3.450,00
Genderdiversiteit	€ 2.000,00
Onbeperkt ontmoeten	€ 970,00
Social events	€ 1.600,00
Overige thema-overstijgende projecten zoals pride-exposities en eenmalige activiteiten	€ 5.500,00
Ondersteunende thema-overstijgende werkgroepen van COC-Limburg (bv. de werkgroep PR en zichtbaarheid, de COC Academy waar nieuwe vrijwilligers worden opgeleid, de werkgroep social media, etc.)	€ 6.500,00
Subtotaal projectkosten	€ 29.250,00
Subtotaal loonkosten projecten	€ 8.500,00
Subtotaal exploitatiekosten projecten	€ 2.250,00
Reservering	€ 0,00
Totaal	€ 40.000

Eventuele additionele incidentele projecten die niet meer binnen de begroting passen, worden los van bovenstaande uit eigen middelen gefinancierd. Queer Parkstad krijgt subsidie van enerzijds het COC (als zij lokale taken van het COC overnemen), anderzijds van de gemeente als er additionele projectvoorstellen ingediend worden.

De gemeente Heerlen matcht de regenbooggelden met € 20.000 per jaar en met zo'n 100 uur ambtelijke inzet per jaar. Er is daarnaast een bedrag gereserveerd voor een nog te openen locatie en er kan eventueel aanspraak gemaakt worden op extra projectgeld als er een heel goed idee wordt ingediend.